

Дагон. Бог-риба

Говард Лавкрафт

Переклав Герасимчук Віталій

Я пишу ці рядки в стані сильного психічного розладу, після тієї ночі я так і не прийшов до тями. Безгрошів'я та відсутність морфію роблять моє існування нестерпним. Я не можу більше терпіти й збираюсь покінчити життя самогубством – викинувшись з вікна мансандри на брудну бруківку. Тільки не думайте, що до цього стану мене довели наркотики. Коли ви будете читати мої квапливо написані рядки, то дізнаєтесь, але, гадаю, не зрозумієте, чому я дійшов до такого жалюгідного стану та самовбивства.

Я працював суперкарго на одному комерційному судні. Наш корабель знаходився в найбільш відлюдній частині Тихого океану, коли став здобиччю німецького рейдера. Перша світова війна тільки починалась і морські сили цих варварів були ще боєздатні. Наше судно стало легким законним призом, а вся команда стала військовополоненими. Але дисципліна у наших тюремників була дуже погана. Тому, через п'ять днів після нашого полону, я зумів втекти на невеликому човні з достатнім запасом води та провізії для довгого плавання.

Коли я вирвався на волю, то не мав жодного уявлення про своє місце знаходження. Я ніколи не був гарним навігатором і мав лише невиразні уявлення про орієнтування по сонцю та зіркам. Що до свого місце знаходження, то мій човен знаходився на південь від екватора, про довжину нічого не можу сказати. В полі зору не було жодного острівця, жодного натяку на землю. Погода стояла безхмарна. Під палючим сонцем я безцільно дрейфував незліченними днями, чекаючи на корабель чи населену землю. Але нічого не з'являлось і я потроху впадав у відчай під безкінечно блакитним небом.

Все трапилось, коли я спав. Деталі я не пам'ятаю. Я міцно спав, хоча весь час мене мучили страхіття. Коли я нарешті прийшов до тями, то виявив, що мій човен лежить наполовину засмоктаний в чорну багнюку на бугристій рівнині, що тягнулася до самого виднозору.

Ви можете уявити, які були мої почуття. Спочатку я був здивований від такої несподіваної зміни, але потім жах опанував мене. В повітрі, в чорному бруді було щось зловісне, щось що проймало тебе до кісток. Навколо човна валялася гнила риба та інші малозрозумілі речі під шаром мулу. Я не можу передати словами весь жах, що проймав від абсолютної тиші та чорної пустки. Не було чути ні звука, нічого не могло затримати погляд на чорній маслянистій поверхні. Додатковий жах наганяла на мене цілковита непорушність та одноманітність пейзажу.

Сліпуче сонце, що почало сходити на безхмарний горизонт. Мені воно видалось зловісно чорним, немов увібрало всю тьму рівнини, що простяглась біля моїх ніг. Сидячи в човні, я розмірковував, що зі мною трапилось, і на думку спадало лише одне пояснення. Через підводну вулканічну діяльність частина океанського дна, що

перебувала незліченну кількість років під водою, була виштовхана на поверхню. Площа нової землі була така велика, що я навіть не чув шум океану. Жодного звуку, жодного морського птаха над мертвою рибою.

Годинами, сидючи в схиленому на бік човні, я міркував чи вірніше спостерігав за тінню моєї посудини, що рухалась разом з сонцем. Час йшов. Грунт підсихав і здавалося, що вже скоро можна буде на ньому стояти. Тієї ночі я майже не спав. З настанням ранку я приготував собі клунок з їжі та води для мандрівки по невідомій землі та пошуку шляху у відкрите море. Але ґрунт ще був недостатньо сухий.

Лише на третій день ґрунт міг витримати мою вагу. Сморід від мертвої риби був жахливий, але мої думки заповнили більш важливі речі, як знайти вихід з цієї пастки. Весь день я прямував на схід, орієнтуючись на далекий пагорб, що був найвищою точкою у цій чорній пустці. На ніч я зупинився на спочинок. Наступного дня я знову прямував до пагорба і здавалось, що він тільки віддаляється. Лише на вечір четвертого дня я досяг основи пагорба, який видався вищим ніж гадалось. Поруч пагорба протяглося урвище з стрімкими краями. Ослаблений довгою мандрівкою я ліг спати в тіні пагорба.

Я не знаю, чому мої сні тієї ночі були такі жахливі. Але коли тьмянний, щербатий місяць зійшов над рівниною, то я прокинувся в холодному поту і вирішив більше не спати. Таких жахів, що снилися, я не міг терпіти. Під світлом місяця я зрозумів, як не розумно робив, мандруючи в день. Без палючого сонця мандрівка відняла б менше сил. Зараз я відчував у собі достатньо сил, щоб зробити сходження від якого відмовився увечері. Взявши рюкзак, я почав підніматися на висоту.

Я вже казав, що монотонна чорна рівнина навівала на мене незрозумілий жах, але ще більший жах мене охопив, коли я піднявся на вершину пагорба та подивися вниз, в саму глибину величезного каньйону, чорноту якого не змогло розсіяти світло місяця. Я відчував себе на краю світла, на краю бездонного хаосу цілковитої тьми. Мій мозок, охоплений жахом, полонили картини Втраченого раю, і сатана, що вибирається із свого підземелля з морока ущелини.

Місяць поволі підіймався і я побачив, що схили не такі круті як уявлялось. Виступи і вихід різних гірських порід робили спуск на декілька сотень фунтів дуже легким, а потім починалося урвище. Я скорився незрозумілому імпульсу, пройшов прохідну ділянку схилу і став вдивлятися в морок Стікса.

Одразу мою увагу привернув величезний незвичайний об'єкт на протилежному схилі, котрий височів більш як на 100 ярдів на мою голову. Об'єкт здавався світився під променями місяця. Я себе переконував, що це лише гігантський шматок скелі, але його контури та розміщення показували, що в створенні цього обеліска приймала участь не лише природа. Більш детальніший огляд наповнив мене незвичними почуттями — його величезні розміри, розміщення над бездонним урвищем, вік. Тут я усвідомив, що дивний об'єкт представляє собою добре оброблений кам'яний моноліт, що був предметом поклоніння живих та розумних істот.

Збентежений та переляканий, без запалу, котрий охопив би будь-якого археолога, я почав уважно вивчати обеліск. Місяць стояв майже в зеніті, його холодне світло

освітлювало скелясту вежу над проваллям, вода майже досягали моїх ніг. Також хвилі омивали основу циклопічного моноліту, на якому я почав розрізняти чудернацькі та грубі різьблення, дивне ієрографічне письмо, що складалося з морських істот – риб, вугрів, восьминогів, морських раків, молюсків, китів тощо. Деякі з них представляли морських істот невідомих сучасному світу, але їх рештки я бачив мандруючи чорною пусткою.

Але найбільше вразили мене живописні барельєфи. Їх було добре видно через великі розміри, а їхній майстерності та детальності позаздрив би Гюстав Доре. Деякі з них зображали людей, чи принаймні істот, схожих на людей, окрім хвоста як у риб. Вони були зображенні на морських хвилях чи зігнутими перед кам'яними монолітами на березі моря. А їх обличчя та форми змусили мене похолодіти. Все нагадувало гротескні форми По чи Балвера. Вони мали обриси людського тіла, але з перетинками на руках та ногах, широкі та дряблі уста, скляні банькати очі та інші неприємні риси.

Була ще одна дивина. Всі зображення мали природні пропорції, окрім цих дивних створінь. Одне з них було зображено під час полювання за китом, розміри якого були трохи менші за ці створіння. Я подумав, що їхні гротескні та великі розміри лише гра уяви первісних рибалок та прибережних племен — первісних людей, що жили тут задовго до появи розумного життя в Європі. Я стояв у глибокій задумі перед цим жахливим предметом минулого, що привів би переворот в археології. А тим часом місяць піднявся до самого zenіту та почав освітлювати урвище переді мною.

Аж раптом я побачив це створіння. Лише невиразний порух біля поверхні і за мить з темних вод вислизнуло воно. Величезне, циклопічне та мерзенне створіння один в один схоже на нічний жах, відображений на моноліті. Воно плило відштовхуючись величезними лускатими руками та вигинаючи свою страхітливую голову та видаючи якісь звуки. Я думаю, що тоді я і збожеволів.

Я ледве пам'ятаю мандрівку по піднятих з глибин океану схилах та горбах до покинутого човна. Здається я співав, хоча це звучить смішно, бо не вмів і ніколи не співав. Я невиразно пам'ятаю сильний шторм, який почався, коли я досяг човна. В усякому разі я впевнено можу сказати, що чув звуки грому та інші звуки, що супроводжують розгул стихії.

До повної тьми я прийшов у госпіталі в Сан-Франциско, мене туди доставив капітан американського корабля, що знайшов мене в човні посеред Тихого океану. В мареннях я говорив багато, але на мої слова не звертали уваги. Про незнану землю в Тихому океані мої рятівники нічого не чули і я не наполягав на правдивості моєї мандрівки, бо знав що ніхто не повірить. Я розшукав одного науковця та закидав його дивними запитаннями про античну легенду філістимлян про Дагона – бога-рибу. Але скоро виявилось, що його знання в цій царині дуже обмежені і я не зміг вдовольнити свою цікавість.

В ночі, особливо в ясні місячні ночі, я бачу це створіння. Я спробував морфій, але наркотик лише давав тимчасове полегшення, і почав сповзати в безнадійну прірву дикості. Я вирішив з цим покінчити. Я записав все, що зі мною трапилося для

інформування нащадків чи глузування. Часто я запитую себе, чи не могло все це бути лише грою уяви, лише мара від лихоманки під пекучим тропічним сонцем у вкраденому човні. Я запитую, і чіткі яскраві картини дають відповідь. Я не можу думати без здригання про глибини моря та істоту, що можливо в цей самий момент повзає та звивається в каламутних водах, пропливає мимо кам'яних ідолів чи покриває таємничим письмом затоплений граніт. Я уявляю той день, коли вони піднімуться на поверхню та накладуть свою пазуристу лапу на знесилене війною залишки людства. День, коли земля здригнеться і океан займе ділянки, що займав за часів стовпотворіння...

Кінець близько. Я чую шум за дверима, немов якесь величезне слизьке тіло намагається вивалити двері. Ні, це створіння не схопить мене! Боже, та рука! Один шлях – вікно! Вікно!